

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Tildelingsevaluering.

Innklagede gjennomførte en åpen tilbudskonkurranse for opparbeiding av teknisk anlegg for 2. byggesteg av byggefelt Berget i Geiranger. Den opprinnelige tilbudsevalueringen var beheftet med feil, og innklagede foretok derfor en ny tilbudsevaluering. Klager anførte at innklagedes feilretting var ulovlig fordi skjønnsutøvelsen hadde blitt endret. Klager anførte også at oppjusteringen av valgte leverandørs tilbud ikke var tilstrekkelig dokumentert. Klagenemnda kom til at innklagede ikke hadde foretatt en lovlig retting av tilbudsevalueringen. Nemnda hadde ikke innvendinger til oppjusteringen av valgte leverandørs tilbud.

Klagenemndas avgjørelse 29. mai 2026 i sak 2026/0603

Klager: Mesta AS

Innklaget: Stranda kommune

Klagenemndas

medlemmer: Bjørn Berg, Christina Paludan Melson og Hanne Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Stranda kommune (heretter innklagede) kunngjorde 9. januar 2026 en åpen tilbudskonkurranse for opparbeiding av teknisk anlegg for andre byggesteg av byggefelt Berget i Geiranger. Tilbudsfrist var 5. februar 2026.
- (2) I konkurransegrunnlaget punkt 5.5 «*Tilbydaren sine tekniske og faglege kvalifikasjoner*» var det stilt kvalifikasjonskrav om at leverandøren hadde «*Eit miljøstyrings-system som er tilstrekkeleg til å gjennomføre kontrakta*». Dette skulle dokumenteres gjennom en «*Redegjering av foretaket sitt miljøstyringsystem*».
- (3) Av konkurransegrunnlaget punkt 6 fremgikk det at tildelingskriteriene var «*Fastpris*» vektet 50 prosent, «*Kvalitet – klima- og miljøkriterium*» vektet 30 prosent og «*Kvalitet og gjennomføringsevne*» vektet 20 prosent.
- (4) Det var angitt følgende om tildelingskriteriet «*Kvalitet – klima- og miljøkriterium*»:

(A) Kriterium	(B) Vekting	(C) Dokumentasjonskrav	(D) Evaluering
<i>Kvalitet – klima- og miljøkriterium.</i> <i>Totalvurdering av:</i>	30 %	<i>Beskrivelse oppgaveforståing. Maks 3 sider.</i>	<i>Full score blir gitt til tilbudet som blir vurdert best. Dei andre tilboda får poeng relativt til dette.</i>

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

<p>a) <i>Bruk av El-køyretøy for personar og materiell/ utstyr. Oppgi type køyretøy som skal nyttast.</i></p> <p>b) <i>Gjenbruk av materialar – Oppgi kva som skal gjenbrukast.</i></p> <p>c) <i>Val av materialar og andre miljøtiltak og miljøhensyn som er relevant for oppdraget – beskriv val av materialar og miljøomsyn for oppdraget – maks 2 sider pluss ev. produktblad.</i></p> <p>d) <i>Massehåndtering og massetransport</i></p>			<p><i>Alle miljøtiltaka skal kunne dokumenterast og rapporterast og vere eigna til å målast og kontrollerast og vere gjeldande i heile kontraktperioden.</i></p>
---	--	--	--

- (5) Innen tilbudsfristen mottok innklagede 3 tilbud, herunder fra Mesta AS (heretter *klager*), Opshaug AS og Stranda Anleggsservice AS.
- (6) Den 12. februar 2026 ble det avholdt avklaringsmøte med samtlige leverandører som hadde levert tilbud. Møtereferatet viste at det ble satt frist til 18. februar 2026 for å levere revidert tilbud, og at det blant annet ble stilt følgende krav:
- «Kommunen set krav om at lastebilar og anleggsmaskiner skal nytte biodiesel. Dette må inkluderast i dei reviderte tilboda.»*
- (7) Den 23. februar 2026 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Stranda Anleggsservice AS (heretter *valgte leverandør*).
- (8) I tildelingsbrevet fremgikk det at leverandørene hadde fått følgende poengscore:

<i>Tilbyder</i>	<i>Pris, 50%</i>	<i>Kvalitet – klima- og miljø, 30%</i>	<i>Kvalitet – oppgaveforståing, 20%</i>	<i>Sum</i>
<i>Mesta AS</i>	<i>50,00</i>	<i>27,90</i>	<i>18,00</i>	<i>95,90</i>
<i>Stranda Anleggsservice AS</i>	<i>47,68</i>	<i>28,80</i>	<i>20,00</i>	<i>96,48</i>
<i>Opshaug AS</i>	<i>46,20</i>	<i>30,00</i>	<i>19,60</i>	<i>95,80</i>

- (9) Etter spørsmål fra klager ga innklagede en utvidet begrunnelse for poenggivningen. Det fremgikk av begrunnelsen at det «*vart laga ei evalueringsskjema basert på tildelingskriteria*». Videre fremgikk det følgende om evalueringen av valgte leverandør under tildelingskriteriet «*Kvalitet – klima- og miljøkriterium*»:

«Vi vurderer at Stranda Anleggsservice har det nest beste tilbudet på klima og miljø. Alle maskiner og lastebilar skal ha Steg V eller Euro 6 motorar. Skutetømming vil bli utført med 2 elektriske lastebilar. Dei kan også tilby anna lastebilkøyring med EL. Alle maskiner og dumparar skal bruke biodiesel. Dei vil bruke elektriske komprimatorer og hoppetusse og el-bilar til person- og varetransport. Bruk av lokale entreprenørar for å minimere fotavtrykket.

SAS har fleire gode rutiner og konkrete tiltak som ivaretar klima og miljø, med omsyn til handtering av masser, val av miljøvennlige materialar m.m.

Det er trekt 4 poeng i høve til Opshaug AS på grunn av ei totalvurdering, m.a. at Opshaug tilbyr knusing med elektrisk knusar på anlegget.»

- (10) Om evalueringen av klager fremgikk følgende under tildelingskriteriet «*Kvalitet – klima- og miljøkriterium*»:

«Mesta har også levert ein god plan på miljø med gode prinsipppløysingar. Dei nyttar El-bilar til personelltransport. Elles maskiner Steg V og lastebilar med Euro 6 motor. Korte interne transporter med el-varebil eller hybrid.

Mesta har synleggjort godt system for ivaretaking miljøkvalitetar vedr. massehandtering, gjenbruk, valg av produkt med gode miljøegenskapar og kort transport m.m.

Dei har ikkje beskrevet massetransport med el-lastebil, og heller ikkje bekrefta bruk av biodiesel.

Samanlikna med beste tilbud er det trekt 7 poeng på grunn av ei totalvurdering av beskrivelsen, spesielt at det ikkje er bekrefta bruk av biodiesel og ikkje tilbydd massetransport frå skute med el-lastebil.»

- (11) Av evalueringsskjemaen, som ble nevnt i begrunnelsen og senere lagt frem i saken, var det blant annet nevnt at klager arbeidet etter ISO 14001, og ikke hadde bekreftet bruk av biodiesel. Det fremgikk også at Opshaug AS var ISO 14001-sertifisert.
- (12) Klager påklaget tildelingsbeslutningen 4. mars 2026. Klagen ble avvist av innklagede 6. mars 2026.
- (13) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 10. mars 2026. Klagebehandling startet samme dag, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om

klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum.

- (14) Klager begjærte midlertidig forføyning for å stanse kontraktsinngåelsen. I kjennelse fra Sunnmøre tingrett av 12. mars 2026 ble innklagede pålagt å avstå fra å inngå kontrakt frem til Klagenemnda for offentlig anskaffelser har avgjort lovligheten av tildelingsbeslutningen.
- (15) Den 27. mars 2026 foretok innklagede en ny tilbudsevaluering og fattet en ny tildelingsbeslutning, hvor det fremgikk følgende:

«Oppdragsgivers tildeling ble påklaget og det ble uttatt forføyningssak for retten. Tingretten konkluderte med at kommunen har oppstilt et absolutt krav om at lastebiler og anleggsmaskiner skal bruke biodiesel. Når det er oppstilt et slikt absolutt krav, kan det ikke legges vekt på dette i evalueringen av tilbudte kvaliteter. Kommunen har etter en fornyet vurdering konkludert med at dette er riktig og evalueringen må korrigeres for denne feilen.

Kommunen har i forlengelsen av dette gjort en kvalitetssikring av opprinnelig evaluering, for å undersøke om det er gjort andre feil. Det er avklart at kommunen har premiert/trukket for ISO-sertifisering. Miljøstyringssystem er et kvalifikasjonskrav og tilbyderne er vurdert som kvalifiserte. Det er etter FOA del II tillatt å bruke det samme vurderingstemaet både som kvalifikasjonskrav og tildelingskriterium, forutsatt at det er tilstrekkelig klart hvilken merkvalitet som vil bli premiert i evalueringen. Det er ikke fremhevet noe om dette under tildelingskriteriet klima og miljø, og det er derfor feil å premiere/trekke tilbyderne for dette. I ny evaluering er også dette korrigert.

[...] Det presiseres at dette med biodiesel og ISO-sertifisering ikke var tillagt mye vekt i kommunens evaluering. Det var andre forhold ved tilbydernes kvalitetsbesvarelse som hadde større betydning i poenggivningen. Tilbydernes score er korrigert med ett poeng for feil trekk når det gjelder biodiesel, og ett poeng for feil trekk når det gjelder ISO-sertifisering. Konkurransutfallet blir da det samme.»

- (16) Klagers poengscore under tildelingskriteriet «Kvalitet – klima- og miljøkriterium» ble etter dette endret fra 93 til 94 poeng, den vektete poengscoren fra 27,90 til 28,20 og den samlede poengscoren ble endret fra 95,90 til 96,20. Valgte leverandørs poengscore under tildelingskriteriet ble endret fra 96 til 97, den vektete poengscoren fra 28,80 til 29,10 og den samlede poengscore fra 96,48 til 96,78.
- (17) Klager begjærte igjen midlertidig forføyning for å stanse kontraktsinngåelsen i konkurransen. I kjennelse fra tingretten av 10. april 2026 ble innklagede pålagt å avstå fra å inngå kontrakt frem til Klagenemnda for offentlig anskaffelser har fattet avgjørelse om lovligheten av innklagedes andre tildelingsbeslutning. Saken er derfor gitt prioritert behandling.
- (18) Innklagede har for klagenemnda lagt frem en mer omfattende versjon av den utvidede begrunnelsen omtalt i avsnitt 8 over. Forklaringen på at denne versjonen for første gang ble lagt frem for klagenemnda, var at begrunnelsen som ble meddelt partene ble kortet ned for å unngå å avsløre forretningshemmeligheter. Av versjonen som ble lagt frem for klagenemnda, fremgikk følgende om poengtrekket som ble gitt valgte leverandørs tilbud under tildelingskriteriet «Kvalitet – klima- og miljøkriterium»:

«Det er trekt 4 poeng i høve til Opshaug AS på grunn av ei totalvurdering, m.a. at Opshaug tilbyr knusing med elektrisk knusar på anlegget og har iso-sertifisering for Miljø.»

- (19) Videre fremgikk det følgende om poengtrekket som ble gitt klagers tilbud under tildelingskriteriet «Kvalitet – klima- og miljøkriterium»:

«Samanlikna med beste tilbod er det trekt 7 poeng på grunn av ei totalvurdering av at beskrivelsen er meir generell enn dei andre. Det er ikkje bekrefta bruk av biodiesel som vart sett som eit krav i referatet frå avklaringsmøta, og ikkje tilbydd massetransport frå skute med el-bil.»

- (20) Nemndsmøte i saken ble avholdt 27. mai 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (21) Innklagedes retting av feilen knyttet til kravet om biodiesel utgjør en ulovlig endring av skjønnsutøvelsen, og fremstår som en tilpasning for å opprettholde et ønsket resultat. Innklagede ga syv poengs trekk, og i begrunnelsen er manglende bekreftelse av biodieselkravet fremhevet som et «*spesielt*» relevant moment for dette trekket. Det har da klart formodningen mot seg at biodiesel kun skal ha representert ett av disse syv poengene. Også den nye versjonen av begrunnelsen viser tydelig at biodieselkravet er det klart mest sentrale forholdet i begrunnelsen for poengtrekket på syv poeng. At det fremgår at poenggivningen er basert på en «*totalvurdering*», innebærer ikke at poengtrekket er begrunnet i en totalvurdering – noe som heller ikke ville vært i tråd med anskaffelsesregelverkets krav til begrunnelse. Den totale scoren på 93 av 100 poeng beror naturlig nok på en totalvurdering av flere forhold. Poengtrekket har innklagede konkret og uttrykkelig begrunnet med bare to negative forhold.
- (22) Grunnlaget for oppjusteringen av valgte leverandørs tilbud med ett poeng er ikke tilstrekkelig dokumentert. Det er ingen spor av at valgte leverandør hadde fått poengtrekk for manglende ISO-14001. Under enhver omstendighet er det ikke ulovlig å gi uttelling for ISO-14001 i evalueringen av miljøkriteriet, da dette anses som den beste sertifiseringen for miljøledelsessystem.
- (23) Påstått ISO-feil kan uansett ikke begrunne en poengmessig avveining som i praksis utligner virkningen av feilrettingen ved biodieselkravet.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (24) Den nye tildelingsbeslutningen bygger på en lovlig retting av identifiserte feil ved evalueringen. Trekket på syv poeng var begrunnet i en helhetsvurdering hvor biodiesel og el-massetransport ble fremhevet som særlig relevante eksempler, og ikke som en uttømmende kvantifisering av hvilke forhold som samlet ga syv poengs trekk. Det ligger innenfor det innkjøpsfaglige skjønnet å fastsette hvilken poengmessig betydning et enkelt ulovlig moment faktisk hadde i totalvurderingen, så lenge rettingen skjer avgrenset og uten endring av øvrige vurderingstema.
- (25) ISO/miljøstyringssystem var trukket inn som et moment i evalueringen, uten at dette hadde tilstrekkelig tilknytning til leveransen. Det var dermed en feil at valgte leverandørs tilbud ble trukket for manglende ISO-14001, og denne feilen måtte korrigeres.

- (26) At de to korreksjonene etter innklagedes innkjøpsfaglige vurdering ga et likt poengmessig utslag, er resultat av innklagedes konkrete avveining av hvilke elementer som måtte tas ut av evalueringen og hvilken betydning dette skulle ha innenfor den opprinnelige, lovlige del av skjønnsutøvelsen.
- (27) Om det ikke var tilstrekkelig å oppjustere klager med ett poeng, vil dette uansett ikke ha betydning for utfallet av konkurransen. De to feilene er av samme art og karakter, og må få tilsvarende poengmessig utslag. Den relative differansen mellom tilbudene påvirkes derfor ikke.

Klagenemndas vurdering:

- (28) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder opparbeiding av teknisk anlegg for andre byggesteg av et byggefelt, som er en bygge- og anleggsanskaffelse. Det fremgår av konkurransegrunnlaget punkt 2.1 at anskaffelsen følger lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) og forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del II, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.
- (29) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har foretatt en ulovlig retting av tilbudsevaluering under tildelingskriteriet «*Kvalitet – klima- og miljøkriterium*».
- (30) Etter forskriften § 10-1 tredje ledd kan oppdragsgiver omgjøre en tildelingsbeslutning frem til kontrakt er inngått, dersom denne «*er i strid med forskriften*». Bestemmelsen er forstått slik at oppdragsgiver både har rett og plikt til å korrigere en ulovlig kontraktstildeling, jf. eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2022/30, avsnitt 26. En plikt til å korrigere feil ved evalueringen, kan også utledes av de grunnleggende prinsippene om likebehandling og forutberegnelighet i loven § 4. Prinsippene om likebehandling og forutberegnelighet innebærer videre at oppdragsgiver er begrenset til å korrigere feil, og ikke kan endre den skjønsmessige evalueringen av tilbudene, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2024/1256, avsnitt 40. Det er innklagede som må sannsynliggjøre at tildelingsbeslutningen var i strid med forskriften, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sakene 2022/30, avsnitt 26, 2020/73, avsnitt 21 og 2021/521, avsnitt 35.
- (31) Som det fremgår i avsnitt 15, har innklagede erkjent at kravet om biodiesel var et absolutt krav som det var feil å vektlegge i tilbudsevalueringen, og at denne feilen må korrigeres. Innklagede endret derfor klagers poengscore under tildelingskriteriet fra 93 til 94 poeng. Spørsmålet slik saken nå står, er om en oppjustering med bare ett poeng innebærer en etterfølgende endring av vurderingsskjønnet.
- (32) I begrunnelsen ble manglende bekreftelse på bruk av biodiesel fremhevet som ett av to forhold som «*spesielt*» førte til at klager etter en «*totalvurdering*» ble trukket syv poeng. Klagenemnda utelukker ikke at det ut ifra begrunnelsen kan ha inngått flere negative forhold i evalueringen enn de to nevnte. Det harmoniserer likevel dårlig med begrunnelsen at trekket for biodieselkravet bare utgjorde ett av de syv poengene som ble trukket i den opprinnelige evalueringen.
- (33) De to negative forholdene som er særskilt fremhevet i begrunnelsen, er omtalt på samme måte, og innklagede har heller ikke forklart at disse skal ha hatt ulik betydning i evalueringen. Det kan dermed se ut til at de to negative forholdene hadde noenlunde lik

betydning i evalueringen. At bare to til tre av de syv poengene som ble trukket skal ha stammet fra forholdene som ble særskilt fremhevet i begrunnelsen, fremstår usannsynlig. Det ville i så fall innebære at de fleste av de syv poengene som ble trukket, utelukkende ble redegjort for gjennom henvisning til at det ble foretatt «*ei totalvurdering av at beskrivelsen er meir generell enn dei andre*». Det fremstår mer sannsynlig, også i lys av kravene til begrunnelse etter forskriften § 10-1 annet ledd, at de negative forholdene som ble særskilt fremhevet utgjorde en større andel av det totale poengtrekket i evalueringen. Nemnda bemerker i den forbindelse at innklagede heller ikke har tilstrekkelig konkretisert hvilke andre forhold som eventuelt skal ha begrunnet det øvrige trekket på fire til fem poeng. Innklagede har lagt frem en arbeidsversjon av den utvidete begrunnelsen, men heller ikke denne synliggjør på en tilstrekkelig overbevisende måte at de særskilt fremhevede forholdene bare utgjorde en liten del av totaltrekket.

- (34) Klagenemnda bemerker også at det aktuelle tildelingskriteriet legger opp til en skjønnsmessig evaluering, og at det er tale om små poengforskjeller mellom tilbudene til leverandørene. Innklagede hadde da en særlig oppfordring til å sørge for at evalueringen er etterprøvable. Når det som i dette tilfellet er tvil om den opprinnelige skjønnsutøvelsen og om den er endret i etterkant, er det derfor innklagede som bærer tvilsrisikoen.
- (35) Etter klagenemndas syn, fremstår det som usannsynlig at kravet om biodiesel kun skal ha utgjort ett av de syv poengene som ble trukket i den opprinnelige evalueringen. At tilbudet til klager ble oppjustert med kun ett poeng i den nye evalueringen, fremstår derfor som en etterfølgende endring av evalueringsskjønnet.
- (36) Innklagede har dermed foretatt en ulovlig retting av tilbudsevalueringen, ved å endre den skjønnsmessige evalueringen av klagers tilbud.
- (37) I den nye tilbudsevalueringen er valgte leverandørs tilbud oppjustert fra 96 til 97 poeng under miljøkriteriet. Det første spørsmålet som reiser seg, er om det var en feil å gi uttelling for ISO-14001 under evalueringen av miljøkriteriet, slik at det var nødvendig å foreta en korrigerende.
- (38) Miljøkriteriet, slik dette var formulert i konkurransegrunnlaget, er inntatt i sakens bakgrunn avsnitt 4. Ordlyden i miljøkriteriet isolert sett, stenger ikke for å vektlegge miljøstyringssystem i evalueringen. Det var i konkurransen også stilt kvalifikasjonskrav om at leverandøren hadde et miljøstyringssystem «*som er tilstrekkelig til å gjennomføre kontrakta*», se sakens bakgrunn avsnitt 2. Det følger av forskriften § 8-11 tredje ledd at oppdragsgiveren kan bruke det samme vurderingstemaet både som kvalifikasjonskrav og tildelingskriterium, forutsatt at vurderingstemaet har «*tilknytning til leveransen*». I dette ligger at vurderingstemaet må legge opp til en vurdering av sterke og svake sider ved leverandørens *tilbud*, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2024/1756, avsnitt 41.
- (39) Et miljøstyringssystem, slik som ISO-14001, knytter seg i utgangspunktet til egenskaper ved leverandøren, og ikke til det som skal ytes. Nemnda ser ikke bort fra at miljøstyringssystemer også kan være gjenstand for evaluering av tilbudene. Da må det imidlertid gis tilstrekkelig klare opplysninger om hvordan miljøstyringssystemer påvirker ytelsen, og hvordan styrker og svakheter ved miljøstyringssystemer skal bedømmes i en evaluering. Slike opplysninger er ikke gitt i dette tilfellet, og miljøstyringssystem er i det hele tatt ikke nevnt i tildelingskriteriet. Det var dermed feil å trekke inn ISO-14001 under evalueringen av miljøkriteriet, og følgelig behov for å foreta korrigerende.

- (40) Det neste spørsmålet som reiser seg, er om innklagede har sannsynliggjort at valgte leverandørs tilbud opprinnelig ble trukket for manglende ISO-14001, slik at det er grunnlag for å oppjustere med ett poeng.
- (41) I evalueringmatrisen var det fremhevet som positivt at klager og Opshaug AS tilbød ISO 14001. Videre var det i begrunnelsen fremlagt for klagenemnda fremhevet som negativt i forhold til Opshaug AS sitt tilbud at valgte leverandør ikke hadde ISO-14001. På denne bakgrunn anser nemnda det som sannsynliggjort at valgte leverandørs tilbud ble trukket for manglende ISO-14001. Nemnda har ingen rettslige innvendinger mot at valgte leverandørs tilbud i den forbindelse ble oppjustert med ett poeng.
- (42) Bruddet som er konstatert kan ha påvirket utfallet av konkurransen. Klagegebyret skal derfor tilbakebetales, jf. klagenemndsforordningen § 13.

Konklusjon:

Stranda kommune har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å omgjøre en tilbudsevaluering basert på endret skjønnsutøvelse.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Bjørn Berg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur